

[Ellemann-Jensen]

derfor være værdifuldt at vurdere sammenhængen mellem afgifter og priselasticiteter – også under hensyntagen til den kommende debat om den harmonisering af forbrugsafgifterne på vin og alkohol inden for EF, som folketinget tidligere har givet tilslutning til.

Besvarelse (15/3 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Udviklingen i omsætningen af vin og spiritus i Danmark samt udviklingen i indtægterne af vin- og spiritusafgifterne siden 1973 er belyst i medfølgende bilagstabeller.

Fra 1973 til 1977 er de banderolerede mængder vin og spiritus steget henholdsvis 10 pct. og 23 pct., medens indtægterne af vin- og spiritusafgifterne er steget henholdsvis 116 pct. og 86 pct i samme periode.

Siden 1973 er afgiftssatserne for vin og spiritus blevet forhøjet den 17. maj 1974 og den 21. august 1976 samt for spiritus desuden den 7. september 1977.

Til og med afgiftsforhøjelserne i 1976 er vinafgifterne steget med 60–88 pct. (afhængig af vinnens art) og spiritusafgifterne steget med 36–40 pct. (afhængig af varens art). Med afgiftsforhøjelsen på spiritus i 1977 er spiritusafgifterne i alt steget 80–88 pct. siden 1973, men den sidste afgiftsforhøjelse vil først slå igennem på provenuet i 1978.

Ved hver af de nævnte afgiftsforhøjelser har det vist sig, at fremskyndede indkøb (hamstring) i perioden omkring afgiftsforhøjelserne oftest efterfølges af et direkte fald i indtægten af den pågældende afgift sammenlignet med tilsvarende måned året før. Dette fald har hver gang vist sig at være af nogle måneders varighed. Derefter har indtægten igen været stigende sammenlignet med tilsvarende måneder året før. Den seneste forhøjelse af spiritusafgiften medførte usædvanlig stor hamstring efterfulgt af unormalt små køb, som har bevirket, at provenuet af spiritusafgiften i september 1977 var ca. 200 mio. kr. større end normalt, hvorimod de efterfølgende måneder har givet et lavere provenu end normalt.

Den senest opgjorte måned, februar 1978, har imidlertid vist en lille stigning i afgiftsprovenuet sammenlignet med februar 1977.

Når hamstringen har udtømt sin virkning, må der forventes en opgang i salget, således

at forhøjelsen af spiritusafgiften vil medføre en stigning i afgiftens provenu.

På finansloven for finansåret 1977/78 var budgetteret med et provenu på 1400 mio. kr. hidrørende fra spiritusafgifterne. Ifølge det seneste skøn over indtægterne i finansåret 1977/78 forventes spiritusafgifterne efter forhøjelsen i september 1977 at indbringe et provenu på 1475 mio. kr. i indeværende finansår. I april-finansåret 1978/79 (perioden 1. april 1978 til 1. april 1979) ventes spiritusafgifterne at indbringe 1600 mio. kr.

Vinafgiften, som har uændrede satser, er på finansloven for 1977/78 opført med et beløb på 550 mio. kr. Ifølge seneste skøn skulle den kunne indbringe 540 mio. kr. i indeværende finansår. I april-finansåret 1978/79 ventes vinafgiften at indbringe 550 mio. kr.

Ifølge en undersøgelse af »Udviklingstendenser i akvavit- og alkoholforbruget i Danmark 1950-69« udarbejdet af Danmarks Statistik i 1970 for De danske Spritfabrikker skulle priselasticiteten for spiritus ligge på ca. $\div 1$ og indkomstelasticiteten på ca. 2.

Den gennemsnitlige timefortjeneste for arbejdere i industri og håndværk m. v. er – korrigeret for stigningen i forbrugerpriserne – steget 15 pct. fra 1973 til 1977. (Realtimelønnen).

Havde prisen for spiritus været uændret siden 1973, skulle salget – med den anførte stigning i reallønnen på 15 pct. og med anvendelse af den ovennævnte indkomstelasticitet – være steget med ca. 30 pct. Med uændrede afgiftssatser skulle provenuet være steget tilsvarende.

Rent faktisk steg provenuet med 86 pct. Denne yderligere stigning – ud over de nævnte 30 pct. – må hidrøre fra afgiftsforhøjelserne.

Sammenholdes afgiftsforhøjelserne siden 1973 med prisstigningerne i den forløbne periode, er afgiftssatserne på vin og spiritus steget 60–88 pct., medens forbrugerpriserne i samme periode er steget 53 pct. En væsentlig del af afgiftsforhøjelserne er således begrundet med en tilpasning til prisudviklingen.

Det kan i øvrigt nævnes, at alkoholbeskatningen i Danmark ikke udelukkende tjener fiskale hensyn, men også har til formål at begrænse alkoholforbruget af sundhedsmæssige årsager.